

Příklad (2.)

Consider the following problem:

$$\begin{aligned} -(1+|x|^2)\frac{\partial^2 u}{\partial x_1^2} - (4-|x|^2)\frac{\partial^2 u}{\partial x_2^2} &= \frac{\partial \sqrt{1-|x|}}{\partial x_1} && \text{in } \Omega \\ (2x_1-x_2)\frac{\partial u}{\partial x_1} + (x_1+3x_2)\frac{\partial u}{\partial x_2} &= 0 && \text{on } \partial\Omega, \end{aligned}$$

where $\Omega \subset \mathbb{R}^2$ is a unit ball centered at zero. Write down the weak formulation of the above problem. Show that if the weak solution is smooth then it satisfies the above problem.

□

Řešení

Přepíšeme zadání do maticového zápisu $Lu := -\operatorname{div}(A\nabla u) + \mathbf{c} \cdot \nabla u = f$ v Ω a $A\nabla u \cdot \mathbf{n} = g$ na $\partial\Omega$ (máme neumannovskou okrajovou podmínku). Zřejmě $a_{11} = 1+|x|^2$ a $a_{22} = 4-|x|^2$. S a_{12} a a_{21} to není tak jednoduché, protože s první rovnice bychom řekli, že $a_{12} = a_{21} = 0$, ale to by nám pak nevyšla okrajová podmínka. Jak tedy vypadá okrajová podmínka. Normála $\mathbf{n}$ v bodech $\partial\Omega$ je rovna (x_1, x_2) , neboť Ω je jednotkový kruh. To znamená, že potřebujeme, aby na $\partial\Omega$ bylo

$$A = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ -1 & 3 \end{pmatrix}.$$

S $a_{11} = 1+|x|^2 = 1+1 = 2$ a $a_{22} = 4-|x|^2 = 4-1 = 3$ máme štěstí a můžeme si všimnout, že $a_{12} = 1$ a $a_{21} = -1$ nám nevadí ani na Ω , neboť když bude u dostatečně hladké ($u \in C^2$), pak dostaneme $\frac{\partial^2 u}{\partial x_1 \partial x_2} - \frac{\partial^2 u}{\partial x_2 \partial x_1} = 0$.

Dobře, to je matice A . Kromě toho nám z derivace součinu v $-\operatorname{div}(A\nabla u)$ vypadnou členy

$$-\frac{\partial(1+|x|^2)}{\partial x_1} \cdot \frac{\partial u}{\partial x_1} - \frac{\partial(4-|x|^2)}{\partial x_2} \cdot \frac{\partial u}{\partial x_2} = -2x_1 \frac{\partial u}{\partial x_1} + 2x_2 \frac{\partial u}{\partial x_2},$$

kteřé jsme tam předtím neměli. Proto musíme ještě zvolit $\mathbf{c} = (2x_1, -2x_2)^T$. Nakonec zřejmě $g = 0$ a místo f použijeme $\tilde{f}(x) := \sqrt{1-|x|}$, kde $f = \frac{\partial \tilde{f}}{\partial x_1}$. Neboť pak (pro dostatečně hladké φ):

$$\int_{\Omega} f\varphi = \int_{\Omega} \frac{\partial \sqrt{1-|x|}}{\partial x_1} \varphi \stackrel{\text{per partes}}{=} \int_{\partial\Omega} \sqrt{1-|x|} \varphi \mathbf{n} \cdot \mathbf{e}_1 - \int_{\Omega} \sqrt{1-|x|} \frac{\partial \varphi}{\partial x_1} = \int_{\partial\Omega} 0 \dots - \int_{\Omega} \tilde{f} \frac{\partial \varphi}{\partial x_1}.$$

Tedy můžeme jako na přednášce zadefinovat slabé řešení pomocí

$$\text{bilineární formy: } B_L(u, \varphi) = \int A\nabla u \cdot \nabla \varphi - \mathbf{c} \cdot \nabla u \varphi \quad \text{a aplikace } \tilde{f}: \langle \tilde{f}, \varphi \rangle = - \int_{\Omega} \tilde{f} \frac{\partial \varphi}{\partial x_1}$$

jako $u \in W^{1,2}(\Omega)$, splňující $\forall \varphi \in W^{1,2}(\Omega) : B_L(u, \varphi) = \langle \tilde{f}, \varphi \rangle$ neboli

$$\forall \varphi \in W^{1,2}(\Omega) : \int_{\Omega} \begin{pmatrix} 1+|x|^2 & 1 \\ -1 & 4-|x|^2 \end{pmatrix} \nabla u \cdot \nabla \varphi - \begin{pmatrix} 2x_1 \\ -2x_2 \end{pmatrix} \cdot \nabla u \varphi \, dx = - \int_{\Omega} \sqrt{1-|x|} \frac{\partial \varphi}{\partial x_1}$$

□

┌ *Důkaz* (Smooth weak solution is classical solution)

Nechť tedy $u \in C^2(\bar{\Omega})$, potom $\forall \varphi \in C^\infty(\bar{\Omega}) \subset W^{1,2}(\Omega)$: pravá strana je rovna $\int_{\Omega} f\varphi$, jak už jsme ukázali. Levá strana:

$$\begin{aligned}
B_L(u, \varphi) &\stackrel{\text{per partes}}{=} \int_{\partial\Omega} A\nabla u \mathbf{n} \varphi - \int_{\Omega} \operatorname{div}(A\nabla u) \varphi - \mathbf{c} \cdot \nabla u \varphi = \\
&= \int_{\partial\Omega} ((1 + |x|^2)x_1 - x_2) \frac{\partial u}{\partial x_1} \varphi + (x_1 + (4 - |x|^2)x_2) \frac{\partial u}{\partial x_2} \varphi dx + \\
&+ \int_{\Omega} -(1 + |x|^2) \frac{\partial^2 u}{\partial x_1^2} \varphi - 2x_1 \frac{\partial u}{\partial x_1} \varphi - (4 - |x|^2) \frac{\partial^2 u}{\partial x_2^2} \varphi + 2x_2 \frac{\partial u}{\partial x_2} \varphi - \frac{\partial^2 u}{\partial x_1 \partial x_2} \varphi + \frac{\partial^2 u}{\partial x_2 \partial x_1} \varphi + \\
&\quad + 2x_1 \frac{\partial u}{\partial x_1} \varphi - 2x_2 \frac{\partial u}{\partial x_2} \varphi dx = \\
&= \int_{\partial\Omega} (2x_1 - x_2) \frac{\partial u}{\partial x_1} \varphi + (x_1 + 3x_2) \frac{\partial u}{\partial x_2} \varphi dx + \int_{\Omega} -(1 + |x|^2) \frac{\partial^2 u}{\partial x_1^2} \varphi - (4 - |x|^2) \frac{\partial^2 u}{\partial x_2^2} \varphi dx.
\end{aligned}$$

Ta je tedy rovna pravé ($\int_{\Omega} f\varphi = \int_{\Omega} \frac{\partial \sqrt{1-|x|}}{\partial x_1} \varphi$), tedy podle fundamentální věty (formálně nejprve aplikujeme na $\varphi \in C_0^\infty(\Omega) \subset C^\infty(\bar{\Omega})$ čímž dostaneme první rovnost, tu dosadíme a pro $\varphi \in C^\infty(\bar{\Omega})$ nám vypadne druhá)

$$\begin{aligned}
-(1 + |x|^2) \frac{\partial^2 u}{\partial x_1^2} - (4 - |x|^2) \frac{\partial^2 u}{\partial x_2^2} &= \frac{\partial \sqrt{1-|x|}}{\partial x_1} && \text{na } \Omega \\
(2x_1 - x_2) \frac{\partial u}{\partial x_1} + (x_1 + 3x_2) \frac{\partial u}{\partial x_2} &= 0 && \text{na } \partial\Omega,
\end{aligned}$$

└

□